

Insektenaantastingen op populier en wilg in 1979 / W. Schuring

RBL „De Dorschkamp", Wageningen

Blijkens de gegevens over insectenschade aan bomen en struiken die jaarlijks met vrijwillige medewerking van ruim 150 medewerkers verzameld worden, zijn de hier volgende insecten schadelijk geweest op populier en wilg.

De rups van de *satijnvlinder* (*Leucoma salicis*) vrut vele kilometers wegbplantingen van populier plaatselijk kaal o.a. langs de wegen Delfzijl-Scheemda en Veendam-Gieten in het noorden, maar ook in het westen langs de provinciale weg Blijswijk-Benthuisen, langs de Rijksweg bij Roelofsarendsveen, langs Rijksweg 12 bij Nootdorp, Zoetermeer, Blijswijk, Zevenbergen en Gouda en langs Rijksweg 2 bij o.a. Maarssen en Vleuten. Ook bij Zevenaar, Heesch en Leuven (kloon 'Heidemij') werden wegbplantingen kaalgevreten. Evenals in voorgaande jaren trad de satijnvlinder op in de IJsselmeerpolders, o.a. in het Urkerbos, het Spijkbos en de Gelderse Hout (kloon 'Dorskamp'). Van wilg is slechts één aantasting door de satijnvlinder gemeld en wel een matig tot zware aantasting te Emmen.

Op verschillende plaatsen in het land waren de *wilgehaantjes* (*Phyllodecta* spp.) schadelijk; op populier bij Zundert (*Pop. alba* en *P. x canescens*) en op wilg bij Haaren zijn zware aantastingen geconstateerd. Ook elders, zij het in mindere mate, waren de wilgehaantjes actief: o.a. bij Emmen, Brummen, Hengelo, Gemonde en Baarle Nassau.

De *wilgehoutrups* (*Cossus cossus*) is een jaarlijks terugkerend probleem. Zowel op populier als op wilg was dit insect schadelijk op Terschelling, in Alkmaar, de Haarlemmermeer, Euro-poort en Gouda. Te Berghem en Macharen richtte *Cossus* enkel schade aan op populier. De jonge wilgehoutrupsen zijn alleen in staat om via verwondingen die o.a. door het bermbeheer, snoei en het verkeer veroorzaakt kunnen worden, de boom binnen te dringen. Bij overbevolking verhuizen volwassen rupsen uit de aangetaste boom („*Cossusboom*") naar nabijstaande bomen. Deze oudere rupsen zijn wel in staat om actief een boom binnen te dringen.

Een „*Cossusboom*" is dus een bron van infectie en dient opgegruimd te worden. Ook vanuit de achterblijvende stobbe en wortellijsten kunnen de rupsen zich verder verspreiden, wat men derhalve zal moeten voorkomen. Indien men een aangetaste boom nog kan redden, moet men de wonden, na verwijdering van de boorproppen, in de zomer met een wondafdekmiddel met fungidewerking behandelen, waarna deze dichtgestopt moeten worden. Natuurlijk moet men alle in de nabijheid staande bomen op verwondingen controleren en ze, indien nodig, navenant behandelen.

De *kleine wintervlinder* (*Operophtera brumata*) was hier en

Vretende larven van het populierhaantje (*Melasoma populi* L.).

daar schadelijk op populier, o.a. bij Lauwersoog (*Pop. nigra*), de Gelderse Hout (kloon 'Flevo'), het Harderbos en bij Dirksland.

Een ernstige aantasting door de *schimmelluis* (*Phloeomyzus passerinii*) werd geconstateerd in het Visvijverbos. Dezelfde luis manifesteerde zich matig in de Gelderse Hout.

Ook de *horzelvlinder* (*Sesia apiformis*) deed weer van zich spreken. Populieren bij Haarlem, Abbenes (kloon 'Heidemij'), Den Haag en Goedereede werden aangetast door dit insect. Langs wegen in de Beemster waren door de horzelvlinder aangetaste populieren door hun ongunstige standplaats zodanig verzwakt, dat schimmels (rot) een kans kregen. De aantastingen waren zo hevig dat de bomen gevaar opleverden voor het wegverkeer en moesten worden opgeruimd.

Op de kwekerijen van de Gemeente Amsterdam brachten de *populierhaantjes* (*Melasoma* spp.) ernstige schade toe aan populieren.

Aantastingen door populierhaantjes werden eveneens gemeld van de Nieuwe Oosterbegraafplaats te Amsterdam en van enkele plaatsen uit Den Haag.

Incidenteel waren nog andere insecten schadelijk, zoals op zwarte populier de *spiraalgalluis* (*Pemphigus spyrothecae*, Den Haag) en op wilg de *wilgebladwesp* (*Nematus salicis*, Delft), de *stippelmot* (*Yponomeuta rorrella*, Bleskensgraaf) en de *wilgebastgalmug* (*Rabdophaga saliciperda*, St. Maartensbrug).

Populus serotina, aangetast door de schimmelluis (*Phloeomyzus passerinii* Sign.).

